

ECON 1500 – Innføring i samfunnsøkonomi for realister, 2016.

Oppgaver til fjerde seminar.

Oppgave 1

En person har nyttefunksjon $u(c_1, c_2) = \ln c_1 + \delta \ln c_2$, der c_t er konsum i periode $t=1,2$.

Personen har også inntekter m_1 og m_2 i periode $t=1,2$.

- a) Vis at om personen kan spare/låne fritt til en gitt rente r blir budsjettbetingelsen.

$$c_1 + \frac{c_2}{1+r} = m_1 + \frac{m_2}{1+r}$$

- b) La $M = m_1 + \frac{m_2}{1+r}$ være nåverdien av personens inntekter. Vis at Marshall-

etterspørselen etter vare 1 er $c_1 = \frac{M}{1+\delta}$

La nå $r=5\%$ og $\delta = 0,9$ og anta at i utgangspunktet er inntekten den samme i begge perioder.

- c) Hvor mye øker konsumet – prosentvis – om konsumenten får en midlertidig inntektsøkning på 10%, dvs at bare m_1 øker.
- d) Hva blir effekten om inntektsøkningen er permanent, dvs inntekten øker 10% i begge perioder.

Oppgave 2

Et land produserer olje, og kan enten bruke oljen som innsatsfaktor i egen produksjon eller selge oljen på verdensmarkedet til pris p . Samlet mengde olje er gitt ved X , innenlandsk bruk er gitt ved x , og salgsvolumet til utlandet er gitt ved y . Nasjonalinntekten kan skrives som

$$Y = f(x) + py,$$

der f er voksende og konkav og der p er verdensmarkedsprisen på olje. Vi antar at p er uavhengig av y .

- a) Landet ønsker å velge x slik at nasjonalinntekten maksimeres. Utled førsteordensbetingelser for maksimum

Anta så at oljen etterspørres av en representativ bedrift. Bedriften er prisfast kvantumstilpasser, og profitten er gitt ved $f(x)-qx$, der q er prisen på olje.

- b) Hvor høy skal prisen på olje være for at innenlandsk bruk av olje blir som i a)
- c) Drøft følgende påstand: «Sunn fornuft tilsier at hvis et land finner olje, så bør næringslivet nyte godt av dette, og betale en lavere pris for oljen enn verdensmarkedsprisen»

Oppgave 3: Arbeidsmarkedet

- a. Forklar kort begrunnelsen for relasjonene

$$\frac{W_t}{P_t^e} = F(u_t, z) \text{ der } F'_u(u, z) < 0$$

$$P_t = (1 + \mu) \frac{W_t}{A}$$

der W er lønn, P er prisnivå, u er ledighet, A er produktivitet, μ er et påslag og z representerer andre forhold. Toppskriften e indikerer forventninger, og fotskriften t indikerer år.

- b. Utled Phillipskurven fra relasjonene ovenfor, altså finn et uttrykk for inflasjonen

$$\pi_t = \frac{P_t}{P_{t-1}} - 1, \text{ i tilfellet der aktørene i økonomien forventer at prisene skal være de samme som}$$

$$\text{året før. } P_t^e = P_{t-1}$$

- c. I læreboka omtales en forventningsjustert Phillipskurve. Svarer denne kurven til den du fant i b? Dersom ikke – hva er forskjellen og hvilke antagelser om forventninger skiller de to Phillipskurvene?